149/1975 Sb.
Zákon

Slovenské národní rady

ze dne 19. prosince 1975

O archivnictví

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Zákon o archivnictví chrání dokumenty, které mají hodnotu i po desetiletích. Zákon č. 149/1975 Sb., známý jako **zákon o archivnictví**, upravuje pravidla pro uchovávání dokumentů, které mají historický, správní nebo právní význam. Týká se nejen státních archivů, ale i obcí, firem a škol, které vytvářejí nebo spravují písemnosti.

Zákon stanoví, **co se musí uchovávat, jak dlouho a jakým způsobem**. Dotýká se tak běžného života například při **vyřizování starých smluv, dohledávání rodinné historie nebo archivaci účetnictví**.

Díky tomuto zákonu existují přesná pravidla pro vedení spisové služby a ochranu dokumentů – ať už v papírové podobě, nebo digitálně. Zákon je důležitý i pro ochranu kulturního dědictví a historických pramenů.

Vyhlášeno dne 22. prosince 1975, datum poslední novelizace 1. ledna 1976

Slovenská národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Úvodní ustanovení

Účelem tohoto zákona je vytvářet předpoklady pro další rozvoj archivnictví ve Slovenské socialistické republice tak aby zabezpečovalo zachování archivního bohatství pro budoucí generace a účinně přispívalo k vědeckému bádání, k poznávání historie a pokrokových tradic slovenského národa a českého národa a k řešení aktuálních politických,

hospodářských a kulturních problémů společností.

ČÁST PRVNÍ

Archivní dokumenty

§ 2

Obecná ustanovení

(1) Archivní dokumenty jsou písemné, obrazové, zvukové a jiné záznamy pocházející z činnosti státních a jiných orgánů a organizací i z činnosti jednotlivců, které se zřetelem na svůj historický, politický, hospodářský nebo kulturní význam mají trvalou dokumentární hodnotu.

(2) Skutečnost, zda písemné, obrazové, zvukové a jiné záznamy (dále jen „písemnosti“) mají trvalou dokumentární hodnotu, posoudí podle stanovených kritérií [§ 33 odst. 1 písm. a)] ve skartačním řízení archiv příslušný k vykonávání dohledu na vyřazování (skartaci) písemností, mimo skartační řízení státní oblastní archiv, v jehož územním obvodu je písemnost.

(3) Posuzováním dokumentární hodnoty písemností může ministerstvo vnitra Slovenské socialistické republiky (dále jen „ministerstvo vnitra“) pověřit jiný archiv, než který by byl k tomu příslušný podle odstavce 2, popřípadě může tuto činnost vykonat samo.

(4) O tom, že písemnost je archivním dokumentem, vyrozumí archiv uvedený v odstavcích 2 a 3 nebo ministerstvo vnitra toho, kdo je oprávněn s ní nakládat.

§ 3

Archivní dokumenty jako kulturní památky

(1) Archivní dokumenty, které jsou dokladem vývoje společnosti nebo některého z oborů lidské činnosti anebo se vztahují k význačným osobám nebo událostem a které pro tyto vlastnosti nebo některou z nich mají pro kulturu společnosti mimořádný význam, jsou kulturními památkami.

(2) Při posuzování toho, zda archivní dokument je kulturní památkou, se přihlíží zejména k jeho obsahu, formě, původu, době vzniku nebo k jeho významu pro všeobecné, národní nebo regionální dějiny.

(3) Návrh na posouzení, zda archivní dokument je kulturní památkou, podává archiv, ve kterém je archivní dokument uložen. Jde-li o archivní dokument, který není uložen v archivu, podává návrh státní oblastní archiv, v Jehož územním obvodu se archivní dokument nachází. O návrhu rozhoduje ministerstvo vnitra, které tím může pověřit některý jím řízený státní archiv.

§ 4

Archivní dokumenty prohlášené za národní kulturní památky

Vláda Slovenské socialistické republiky může prohlásit za národní kulturní památky nejvýznamnější archivní dokumenty, které jsou kulturními památkami. Návrh podává ministr vnitra Slovenské socialistické republiky (dále jen „ministr vnitra“) v dohodě s ministrem kultury Slovenské socialistické republiky (dále jen „ministr kultury“).

§ 5

Jednotný archivní fond Slovenské socialistické republiky

Archívní dokumenty vedené v evidenci na území Slovenské socialistické republiky tvoří Jednotný archivní fond Slovenské socialistické republiky (dále jen „Jednotný archivní fond“) bez ohledu na to, zda jsou v socialistickém společenském vlastnictví nebo v osobním vlastnictví, popřípadě v soukromém vlastnictví.

ČÁST DRUHÁ

Ochrana písemností a archivních dokumentů

§ 6

Předarchivní péče o písemnosti

(1) Státní orgány a socialistické organizace v rámci předarchivní péče o písemnosti zajišťuji odbornou správu písemností, které pocházejí z jejich činnosti nebo z činnosti jejích předchůdců; pečují o řádnou spisovou evidenci, o účelné a bezpečné uložení a o řádné vyřazování písemností.

(2) Při vyřazování písemností se oddělují písemnosti trvalé dokumentární hodnoty, určené k uložení v archivu, od písemností bez dokumentární hodnoty, určených ke zničení.

(3) Bez souhlasu archivu příslušného k vykonávání dohledu na vyřazování písemností nebo bez souhlasu ministerstva vnitra (§ 2 odst. 2 a 3) nesmějí být písemnosti uvedené v odstavci 1 zničeny.

(4) Státní orgány a socialistické organizace odpovídají za řádné vyřazování písemností (odstavec 2), umožňují výkon dozoru nad ním (odstavec 3) a odevzdávají archivní dokumenty k uložení příslušnému archivu.

§ 7

Ochrana archivních dokumentů

(1) Archivní dokumenty jsou pod ochranou státu. Ochranu archivních dokumentů a odbornou péči o ně zabezpečují

archivy, které tyto dokumenty převzaly do archivní úschovy. Občané, orgány a organizace jsou povinni tuto ochranu všestranně podporovat.

(2) Archivní dokumenty, které nabyl stát do vlastnictví, převezme do archivní ochrany příslušný archiv. Archivy zabezpečují ochranu i těch archivních dokumentů, které podle dohodnutých podmínek převzaly do archivní úschovy.

§ 8

Archivní dokumenty ve vztahu k cizině

(1) Archivní dokumenty lze v cizině vystavovat, do ciziny zapůjčit, popřípadě za jinými účely do ciziny vyvést pouze se souhlasem ministerstva vnitra.

(2) Archivní dokumenty prohlášené za národní kulturní památky lze v cizině vystavovat nebo do ciziny zapůjčit jen se souhlasem vlády Slovenské socialistické republiky; za jinými účely však nesmějí být do ciziny vyváženy.

§ 9

Ochrana archivních dokumentů patřících občanům nebo jiným než socialistickým organizacím

(1) Občané nebo jiné než socialistické organizace, které jsou vlastníky archivních dokumentů (dále jen „vlastník archivního dokumentu“), smějí archivní dokument předat, vyměnit nebo darovat, nekoupí-li jej stát nejvýše za odhadní cenu. Právo státu na přednostní koupi archivního dokumentu zanikne uplynutím šesti měsíců po tom, co došla nabídka vlastníka archivního dokumentu, nebo odmítne-li stát nabídku v době kratší.

(2) Vlastníci archivních dokumentů, které nejsou uloženy v archivu, jsou povinni řádně o ně pečovat a umožnit pracovníkům archivu, který je má v evidenci, aby se o tom na místě přesvědčili. Hrozí-li takovým dokumentům zničení, poškození nebo ztráta, jsou jejich vlastníci povinni učinit opatření k jejich záchraně, která tento archiv doporučí; neučiní-li tak, může jim ministerstvo vnitra uložit, aby archivní dokumenty odevzdali na nezbytně nutnou dobu do bezplatné úschovy archivu, který ministerstvo vnitra současně určí.

(3) Vlastníci archivních dokumentů, které nejsou uloženy v archivu, jsou povinni oznamovat archivu, který je má v evidenci, všechny k tomu potřebné údaje i změny ve vlastnictví.

ČÁST TŘETÍ

Využívání archivních dokumentů

§ 10

Obecné ustanoveni

Občané, orgány a organizace jsou oprávněni v souladu se společenskými zájmy využívat pro své potřeby archivní dokumenty uložené v archivech; jsou oprávněni jich využívat zejména ke studijním a jiným účelům. K těmto účelům jsou občané, orgány a organizace oprávněni nahlížet do archivních dokumentů a žádat z nich výpisy, opisy a reprodukce.

§ 11

Nahlížení do archivních dokumentů

(1) Občané, orgány a organizace mohou nahlédnout do archivních dokumentů uložených ve státních archivech se souhlasem ředitele příslušného archivu. K nahlédnutí do archivních dokumentů uložených v podnikových archivech a v archivech organizací zvláštního významu (dále jen „jiný archiv“) uděluje souhlas vedoucí organizace, která archiv spravuje, nebo jím pověřený pracovník.

(2) Souhlas k nahlédnutí do archivních dokumentů nelze- udělit, jestliže by nahlédnutím do archivních dokumentů byly ohroženy státní nebo společenské zájmy nebo právem chráněné zájmy dosud žijících osob.

(3) Nahlédnutí do archivních dokumentu uložených v archivech nelze odepřít

a) občanům, orgánům a organizacím, jestliže jde o archivní dokumenty pocházející z jejich činnosti,

b) státním orgánům, které v souvislosti s plněním jejich úkolů potřebují nahlédnout do archivních dokumentů,

c) státním orgánům, kterým toto právo přísluší podle zvláštních předpisů.

(4) Do archívních dokumentů, které byly svěřeny archivům do úschovy, lze nahlížet za dohodnutých podmínek.

(5) Výpisy, opisy a reprodukce archivních dokumentů lze vydávat jen za podmínek stanovených v odstavcích 1 až 4.

(6) Cizí státní příslušníci, osoby bez státní příslušnosti, zahraniční orgány a organizace, dále československí státní občané a československé orgány a organizace, kteří žádají o nahlédnutí do archivních dokumentů v zájmu cizích státních příslušníků, osob bez státní příslušnosti a zahraničních orgánů a organizací mohou nahlédnout do archivních dokumentů uložených ve státních archivech jen se souhlasem ministerstva vnitra. K nahlédnutí do archivních dokumentů uložených v jiných archivech uděluje souhlas vedoucí organizace, která archiv spravuje, nebo její nadřízený orgán. Souhlas nelze udělit z důvodů uvedených v odstavci 2. Ustanovení odstavců 4 a 5 platí obdobně.

§ 12

Studium archivních dokumentů

(1) Studium archívních dokumentů uložených ve státních archivech povoluje ředitel příslušného archivu. Studium archivních dokumentů uložených v jiných archivech povoluje vedoucí organizace, která archiv spravuje, nebo jím pověřený pracovník

(2) Studium archivních dokumentů, jejichž věk nepřesahuje 50 let, a archivních dokumentů zvláštního hospodářského významu bez ohledu na jejich věk, dále studium archivních dokumentů cizími státními příslušníky, osobami bez státní příslušnosti, zahraničními orgány a organizacemi, dále československými státními občany a československými orgány a organizacemi, kteří žádají o studium archivních dokumentů v zájmu cizích státních příslušníků, osob bez státní příslušnosti a zahraničných orgánů a organizací, bez ohledu na povahu a věk archivních dokumentů povoluje, jde-li o archivní dokumenty uložené ve státních archivech, ministerstvo vnitra; jde-li o archivní dokumenty uložené v jiných archivech, povoluje jejich studium vedoucí organizace, která archiv spravuje, nebo její nadřízený orgán.

(3) Studium archivních dokumentů nelze povolit z důvodů uvedených v § 11 odst. 2. Ustanovení § 11 odst. 4 platí obdobně.

ČÁST ČTVRTÁ

Působnost ministerstva vnitra

§ 13

Úkoly

(1) Organizování a řízení archivnictví a dohled na ně patří do působností ministerstva vnitra. V rámci této působnosti ministerstvo vnitra zejména

a) určuje koncepci rozvoje archivnictví, sjednocuje odbornou činnost archivů a metodiku archivní práce, vytváří a zajišťuje vhodné podmínky pro zachování archivních dokumentů,

b) zajišťuje ochranu a evidenci archivních dokumentů tvořících Jednotný archivní fond, kontroluje jejich stav a uložení v archivech, organizuje doplňování Jednotného archivního fondu; ve sporných případech rozhoduje o umístění archivních dokumentů,

c) dohlíží na dodržování předpisů o skartačním řízení,

d) pečuje o zpracování, zpřístupňování a zveřejňování archivních dokumentů,

e) pečuje o politický a odborný růst archivních pracovníků a o rozvíjení jejich vzdělání,

f) zajišťuje v rámci své působnosti mezinárodni, zejména vědeckou spolupráci v oboru archivnictví,

g) koordinuje vědeckou činnost archivů a v součinnosti se Slovenskou akademií věd podporuje její rozvoj, přičemž úzce spolupracuje s vysokými školami a jinými vědeckými institucemi,

h) spolupracuje se státními orgány a socialistickými organizacemi na úseku racionalizace administrativních prací, zejména se zřetelem k novým druhům písemností, které vznikají z jejich činnosti.

(2) Ministerstvo vnitra může v mezích zákona pověřit plněním některých svých úkolů v oboru archivnictví, zejména pokud jde o odborný dohled, jím řízené státní archivy, není-li dále ustanoveno jinak.

(3) Ministerstvo vnitra může do některého jím řízeného archivu začlenit po dohodě se státním orgánem nebo socialistickou organizací archiv, který tento orgán nebo organizace spravuje.

§ 14

Vědecká archivní rada

(1) Poradním orgánem ministra vnitra pro vědecké a odborné otázky archivnictví je vědecká archivní rada; Její členy jmenuje a odvolává ministr vnitra po projednání s předsedou Slovenské akademie věd a s ministrem kultury. Výkon funkce člena vědecké archivní rady je činností v obecném zájmu.

(2) Úkoly vědecké archivní rady, zásady její organizace a činnosti upravuje statut, který vydá ministr vnitra.

ČÁST PÁTÁ
Archivy

§ 15

Soustava archivů

(1) Archivy jsou ústavy nebo odborná archivní zařízení, které všestranně pečují o archivní dokumenty. Archivy uvedené v § 18 až 21 jsou ústavy. Archivy uvedené v § 22, 23 a 25 jsou odborná archivní zařízení.

(2) Archivy se dělí na státní archivy (Státní ústřední archiv Slovenské socialistické republiky, Státní ústřední báňský archiv, státní oblastní archivy, Archiv hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy, státní okresní archivy a Archiv města Košic) a archivy státních hospodářských organizací a jiných socialistických organizací (§ 11 odst. 1).

§ 16

Úkoly archivů

(1) Úkolem archivů je všestranná péče o archivní dokumenty, jejich odborné a vědecké zpracovávání a využívání, jakož i zpřístupňování pro vědecké a jiné účely. Péčí o archivní dokumenty (archivní péčí) se rozumí shromažďování archivních dokumentů v archivech, přejímání archivních dokumentů od jejich původců (§ 6 odst. 4) nebo nabývání od jejich vlastníků (§ 9 odst. 1), jejich řádná ochrana a jejich bezpečné uložení a evidence.

(2) Archivy se svou činností podílejí též na plnění úkolů vyplývajících ze státního plánu rozvoje vědy a techniky.

(3) Důležitým úkolem archivů, které jsou podle tohoto zákona ústavy, a archivů, které organizace (orgány) spravující tyto archivy určí se souhlasem ministerstva vnitra a ministerstva výstavby a techniky Slovenské socialistické republiky za ústavy, je vědeckovýzkumná činnost v oboru archivnictví a v příbuzných vědních oborech.

(4) Archivy v zájmu výměny zkušeností v odborných archivních otázkách a rozvoje vědeckého bádání na úseku archivnictví navzájem spolupracují a rozvíjejí styky s vědeckými a jinými odbornými institucemi; v zájmu využívání archivních dokumentů k politicko-propagační, kulturně výchovně, hospodářské a vlastivědné činností rozvíjejí styky též s politickými a jinými, zejména kulturně výchovnými a kulturně osvětovými organizacemi a institucemi.

(5) Archivy si zakládají knihovny v rozsahu přiměřeném svým úkolům (odstavec 1).

§ 17

Péče o archivy

(1) Státní orgány a socialistické organizace, které spravují archivy, jsou povinny umístit archivy ve vhodných budovách (prostorách), které i svým vybavením zaručují účelné a bezpečné uložení archivních dokumentů, a tyto budovy (prostory) a jejich zařízení náležitě udržovat.

(2) Za vhodné umístění archivu a za jeho personální a materiální vybavení odpovídá vedoucí státního orgánu nebo socialistické organizace, které archiv spravují.

Státní archivy

§ 18

Státní ústřední archiv Slovenské socialistické republiky

(1) Státní ústřední archiv Slovenské socialistické republiky je řízen a spravován ministerstvem vnitra.

(2) Státní ústřední archiv Slovenské socialistické republiky shromažďuje, odborně a vědecky zpracovává a zpřístupňuje archivní dokumenty pocházející z činnosti ústředních orgánů Slovenské socialistické republiky a těch jimi řízených organizací, které určí ministerstvo vnitra, ústředních orgánů vyšších družstevních organizací, které určí ministerstvo vnitra, orgánů a organizací řízených federálními ústředními orgány, které mají sídlo na území Slovenské socialistické republiky, a jejich předchůdců, a další archivní dokumenty celoslovenského významu; dohlíží na vyřazování písemností pocházejících z činnosti těchto orgánů a organizací.

(3) Ve Státním ústředním archivu Slovenské socialistické republiky je hlavní vědeckovýzkumné pracoviště v oboru archivnictví.

§ 19

Státní ústřední báňský archiv

(1) Státní ústřední báňský archiv je řízen a spravován ministerstvem vnitra.

(2) Státní ústřední báňský archiv shromažďuje, odborně a vědecky zpracovává a zpřístupňuje archivní dokumenty pocházející z činnosti orgánů a organizací z odvětví hornictví, hutnictví, geologického průzkumu a jiných příbuzných odvětví na území Slovenské socialistické republiky a jejich předchůdců; dohlíží na vyřazování písemností pocházejících z činnosti těchto orgánů a organizací.

§ 20

Státní oblastní archivy

(1) Státní oblastní archivy zřizuje, zrušuje, řídí a spravuje ministerstvo vnitra; jejich územní obvody upravuje obecně závazným právním předpisem.

(2) Státní oblastní archivy shromažďují, odborně a vědecky zpracovávají a zpřístupňují archivní dokumenty pocházející z činnosti krajských národních výborů a jiných krajských a oblastních orgánů, organizací a zařízení a jejich předchůdců; dohlížejí na vyřazování písemností pocházejících z činnosti těchto orgánů, organizací a zařízení, dále organizací uvedených v § 25 odstavci 1, jakož i organizací řízených krajskými národními výbory, pokud tyto organizace zřídily podnikové archivy.

(3) Ministerstvo vnitra může z důvodů účelnosti pověřit státní oblastní archiv, aby plnil některé úkoly i mimo svůj územní obvod.

(4) Ministerstvo vnitra může z důvodů účelnosti po projednání s příslušným ústředním orgánem státní správy svěřit péči o archivní dokumenty pocházející z činnosti některých ústředně řízených organizací a dohled na vyřazování písemností v těchto organizacích některému státnímu oblastnímu archivu.

§ 21

Archiv hlavního města Slovenské socialistická republiky Bratislavy

(1) Archiv hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy zřizuje, zrušuje a spravuje Národní výbor hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy.

(2) Archiv hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy plní funkci státního oblastního archivu na území hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy; plní též funkci státních okresních archivů pro územní obvody obvodních (místních) národních výborů působících na území hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy.

(3) Archiv hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy shromažďuje, odborně a vědecky zpracovává a zpřístupňuje archivní dokumenty pocházející z činnosti Národního výboru hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy, obvodních (místních) národních výborů a jimi řízených organizací a zařízení, dalších státních a jiných orgánů a organizací a jejich předchůdců, jejichž působnost se vztahuje nebo se vztahovala pouze na území města a jeho částí; dohlíží na vyřazování písemností pocházejících z činnosti těchto orgánů, organizací a zařízení, přičemž vykonává působnost uvedenou v § 20 odst. 2 v druhé části věty jen vůči organizacím řízeným Národním výborem hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy.

§ 22

Státní okresní archivy

(1) Státní okresní archivy jsou zřizovány, zrušovány a spravovány okresními národními výbory.

(2) Státní okresní archivy shromažďují, odborně zpracovávají a zpřístupňují archivní dokumenty pocházející z činnosti národních výborů a jimi řízených organizací a zařízení a dalších státních a jiných orgánů a organizací a jejich předchůdců, jejichž působnost se vztahuje nebo se vztahovala pouze na území okresu; dohlížejí na vyřazování písemností pocházejících z činnosti těchto národních výborů, orgánů, organizací a zařízení. Státní okresní archivy zajišťují archivní službu i pro všechny městské (místní) národní výbory na území okresu.

§ 23

Archiv města Košic

(1) Archiv města Košic zřizuje, zrušuje a spravuje Městský národní výbor v Košicích.

(2) Archiv města Košic plní funkcí státního okresního archivu na území města Košic. Archiv města Košic shromažďuje, odborně zpracovává a zpřístupňuje archivní dokumenty pocházející z činnosti Městského národního výboru v Košicích, obvodních (místních) národních výborů působících na jeho území a jimi řízených organizací a zařízení, dalších státních a jiných orgánů a organizací a Jejich předchůdců, jejichž působnost se vztahuje nebo se vztahovala pouze na území města a jeho částí; dohlíží na vyřazování písemností pocházejících z činnosti těchto orgánů, organizací a zařízeni.

§ 24

Zřizování, zrušováni a odborné vedeni některých státních archivů

Ve věcech zřizování a zrušování archivů a ve věcech jejich odborného vedení se Národní výbor hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy, Městský národní výbor v Košicích a okresní národní výbory řídí obecně závaznými právními a jinými předpisy ministerstva vnitra.

Podnikové archivy

§ 25

(1) Ústředně řízené státní hospodářské organizace, ústředně řízené rozpočtové a příspěvkové organizace, pokud vykonávají hospodářskou činnost, dále peněžní organizace a pojišťovací organizace, výrobní družstva, spotřební družstva, stavební bytová družstva a družstevní podniky zřízené vyššími družstevními organizacemi zřizuji, zrušují a spravují podnikové archivy. Organizace, které se souhlasem ministerstva vnitra z důvodů účelnosti odevzdávají archivní dokumenty do úschovy státním archivům, podnikové archivy nezřizují. Podnikové archivy pečují o archivní dokumenty pocházející z činností organizací, které je zřídily, popřípadě z činnosti jejich předchůdců. Náklady na zřízení a správu podnikového archivu uhrazují organizace ze svých prostředků.

(2) Národní výbory mohou se souhlasem ministerstva vnitra zřizovat podnikové archivy v organizacích, které řídí.

(3) Ministerstvo vnitra může z důvodů účelnosti rozhodnout, aby jím určená organizace (odstavec 1 a 2) do určité lhůty odevzdala archivní dokumenty pocházející z její činnosti do úschovy státnímu archivu, který ministerstvo vnitra zároveň určí.

(4) Na dodržování předpisů o zřizování, zrušování a spravování podnikových archivů (odstavec 1 a 2) dohlížejí orgány nadřízené organizacím.

(5) V odborné archivní činnosti se podnikové archivy řídí předpisy ministerstva vnitra.

Archivy organizací zvláštního významu

§ 26

(1) Ústřední státní orgány, popřípadě státní nebo jiné organizace, pokud je to účelné vzhledem k jejich poslání, zvláštnímu postavení a mimořádnému významu nebo se zřetelem ke zvláštní povaze jejich archivních dokumentů, mohou se souhlasem ministerstva vnitra zřizovat, zrušovat a spravovat archivy organizací zvláštního významu (dále jen „zvláštní archiv“). Souhlas ministerstva vnitra ke zřízení takových archivů se nevyžaduje, jde-li o archivy zřízené před účinností tohoto zákona.

(2) Zvláštní archivy pečují o archivní dokumenty pocházející z činnosti orgánů a organizací, které je spravují, a z činnosti jejich předchůdců; pečují též o archivní dokumenty, které z důvodů účelného umístění příslušné části Jednotného archivního fondu převzaly se souhlasem ministerstva vnitra do své správy.

(3) V odborné archivní činnosti se zvláštní archivy řídí předpisy ministerstva vnitra.

ČÁST ŠESTÁ

Zvláštní ustanovení o některých archivech a archivních

dokumentech

§ 27

Archivy a archivní dokumenty ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů

Organizace a řízení archivů ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, využíváni v nich uložených dokumentů a dohled na vyřazováni písemností pocházejících z jejich činnosti patři do působnosti příslušných ministerstev nebo jimi pověřených orgánů.

§ 28

Archivy a archivní dokumenty politických stran, orgánů Národní fronty a orgánů Revolučního odborového hnuti

(1) Politické strany, orgány Národní fronty a orgány Revolučního odborového hnutí mohou bez souhlasu ministerstva vnitra zřizovat, zrušovat a spravovat vlastní archivy k ukládání archivních dokumentů pocházejících z jejich činnosti a z činnosti jejich předchůdců.

(2) Způsob vedení evidence archivních dokumentů uložených v archivech zřízených orgány a organizacemi uvedenými v odstavci 1 se upravuje dohodami mezi ministerstvem vnitra a těmito orgány a organizacemi. Ve vztahu k cizině platí pro tyto archivní dokumenty ustanovení § 8 tohoto zákona.

(3) V zájmu jednotné archivní péče využívají i archivy uvedené v odstavci 1 ve své odborné archivní činnosti předpisy ministerstva vnitra ve věcech archivnictví a mohou si též od něho vyžádat odbornou pomoc.

(4) Archivy uvedené v odstavci 1 mohou podávat ministerstvu vnitra návrhy na posouzení, zda v nich uložené archivní dokumenty jsou kulturními památkami.

(5) Jestliže orgány a organizace uvedené v odstavci 1 nezřídily vlastní archiv, ukládají archivní dokumenty pocházející z jejich činnosti a z činnosti jejich předchůdců do archivů, které určuje ministerstvo vnitra.

(6) Jinak se ustanovení tohoto zákona nevztahují na orgány a organizace uvedené v odstavci 1 a na jejich archivy.

§ 29

Archivní dokumenty v kulturních a kulturně výchovných organizacích a zařízeních

Ustanovení tohoto zákona se vztahuji též na archivní dokumenty uložené v organizacích a zařízeních ministerstva kultury Slovenské socialistické republiky (v ústředně řízených muzeích a ústředních knihovnách). Souhlas k využíváni archivních dokumentů (§ 11 a 12) uložených v těchto organizacích a zařízeních uděluje jejich vedoucí.

ČÁST SEDMÁ

Společná a závěrečná ustanovení

§ 30

Opatření za porušení povinnosti

(1) Zjistí-li ministerstvo vnitra nebo jím pověřený archiv při výkonu odborného dohledu v činnosti organizace nedostatky, mohou požádat o jejich odstranění; zavinil-li nedostatky pracovník organizace, mohou dát vedoucímu organizace podnět, aby proti pracovníkovi zavedl kárné řízení podle ustanovení zákoníku práce; zavinil-li je vedoucí organizace, popřípadě jeho zástupce, mohou dát takový podnět orgánu bezprostředně nadřízenému vedoucímu organizace.

(2) Organizaci, která přes upozornění ministerstva vnitra nebo jím pověřeného archivu poruší povinnost uloženou jí tímto zákonem nebo prováděcím obecně závazným právním předpisem upravujícím podrobnosti o zřizování, zrušování nebo spravování archivu, může okresní národní výbor na návrh ministerstva vnitra nebo jím pověřeného archivu, zejména v případech, v nichž byla způsobena škoda nebo hrozí její vznik, uložit pokutu do výše 50 000 Kčs; při opětovném porušení této povinnosti lze organizaci uložit pokutu až do výše 100 000 Kčs.

(3) Pokuty uložené podle ustanovení odstavce 2 jsou příjmem státního rozpočtu Slovenské socialistické republiky.

(4) Právní předpisy o projednávání a postihu přestupků nejsou dotčeny.

§ 31

Dosavadní archivy a archivní dokumenty

(1) Archivy zřízené před nabytím účinnosti tohoto zákona, které odpovídají archivům uvedeným v ustanoveních § 18 až 23, 25 a 26, se považují za archivy podle tohoto zákona.

(2) Archivní dokumenty, které před nabytím účinnosti tohoto zákona byly uloženy v archivech uvedených v odstavc 1 a v archivech uvedených v § 27 a 28, popřípadě v organizacích a zařízeních uvedených v § 29, se považují za archivní dokumenty podle tohoto zákona.

§ 32

Řízení

Na řízení podle tohoto zákona, s výjimkou řízení podle ustanovení § 8 odst. 2, § 9 odst. 2 a § 30 odst. 2, se nevztahují předpisy o správním řízení.

§ 33

Zmocnění

(1) K provedení tohoto zákona vydá ministerstvo vnitra předpisy, v kterých upraví

a) základní kritéria hodnocení písemností, podrobnosti o postupu státních orgánů a socialistických organizací při vyřazování (skartaci) písemností a vztahy archivů a ministerstva vnitra k těmto orgánům a organizacím pří vyřazování písemností,

b) podrobnosti o postupu při posuzování, zda archivní dokumenty jsou kulturní památky, a způsob zajišťováni zvýšené ochrany archivních dokumentů jako kulturních památek a národních kulturních památek,

c) způsob vedeni evidence archivních dokumentů a složení Jednotného archivního fondu,

d) způsob ochrany a kategorizaci archivních dokumentů,

e) podmínky a způsob využívání archivních dokumentů (archivní studijní řád),

f) ukládání archivních dokumentů v archivech jednotlivých druhů,

g) podrobnosti o zřizování, zrušování, organizaci a činnosti státních archivů, podnikových archivů a zvláštních archivů,

h) podrobnosti o postupu při nabývání archivních dokumentů státem.

(2) Předpis uvedený v předchozím odstavci pod písmenem b) vydá ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem kultury Slovenské socialistické republiky.

§ 34

Vztah k předpisům o kulturních památkách

Předpisy o kulturních památkách se nevztahují na archivní dokumenty.

§ 35

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vládní nařízení č. 29/1954 Sb., o archivnictví.

§ 36

Účinnost

Tento zákon nabývá účinností dnem 1. ledna 1976.

Šalgovič v. r.
Dr. Colotka v. r.